

NARODNA BANKA SRBIJE

SEKTOR ZA DEVIZNE POSLOVE
ODELJENJE ZA UPRAVLJANJE DEVIZNIM REZERVAMA

**PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM
FINANSIJSKOM TRŽIŠTU**
11–22. decembar 2017.

Januar 2017.

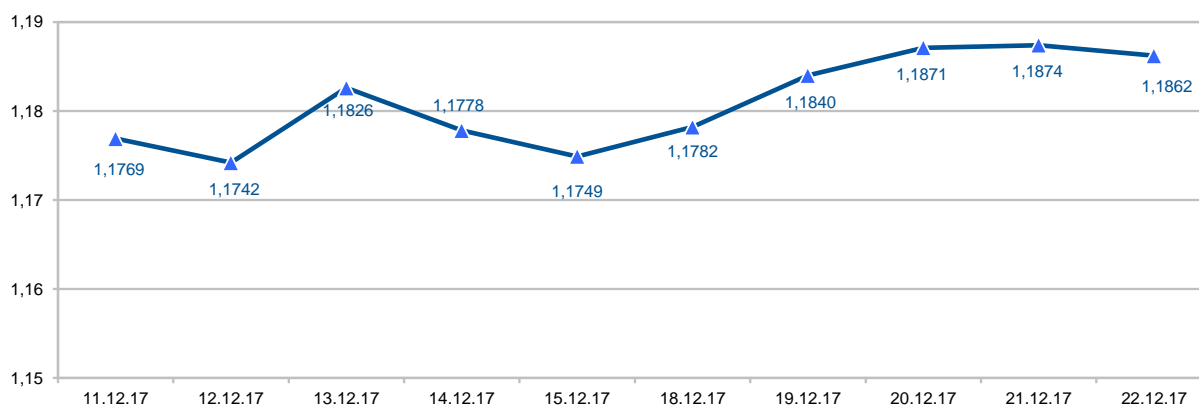
Pregled i predviđanje referentnih kamatnih stopa pojedinih centralnih banaka

	Referentna kamatna stopa (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum poslednje promene	Naredni sastanak	Očekivanje (u %)
I Evropska centralna banka	0,00	-0,05	10. 3. 16.	25. 1. 18.	\
II Federalne rezerve	1,25–1,50	+0,25	13. 12. 17.	31. 1. 18.	1,25–1,50
III Banka Engleske	0,50	+0,25	2. 11. 17.	8. 2. 18.	\
IV Banka Kanade	1,00	+0,25	6. 9. 17.	17. 1. 18.	1,25
V Narodna banka Švajcarske	(-1,25%) – (-0,25%)	-0,50	15. 1. 15.	15. 3. 18.	\

Izvor: Bloomberg LP.

1. Kurs EUR/USD

Kurs EUR/USD
(dnevni podaci)

Izvor: Bloomberg LP

Do sredine prve nedelje izveštajnog perioda, dolar blago jača prema evru, čemu je doprinelo očekivano povećanje referentne kamatne stope FED-a, kao i objava podatka o ubrzanju rasta proizvodnih cena u SAD u novembru. Međutim, sredinom nedelje dolar slabi prema evru, najpre pod uticajem objave novembarskih podataka o inflaciji u SAD. Stopa rasta potrošačkih cena u SAD u novembru je iznosila 2,2%, što je u skladu sa očekivanjima i iznad oktobarskih 2,0%, ali je stopa bazne inflacije bila 1,7%, što je ispod očekivanih i oktobarskih 1,8%. Upravo usporevanje bazne inflacije doprinelo je rastu neizvesnosti oko tempa nastavka normalizacije kamatnih stopa u SAD. Takođe, na dolar je negativno uticala smanjena većina koju Republikanska stranka ima u Senatu SAD, što se povezuje s manjim uticajem predsednika SAD Donalda Trampa i težim ostvarenjem programa planiranih ekonomskih reformi. Dolar dalje slabi prema evru nakon objave izveštaja sa sastanka FED-a i konferencije predsednika FED-a Dženet Jelen. Na sastanku FED-a završenom 13. decembra, doneta je odluka o povećanju ciljanog raspona referentne kamatne stope za 25 b.p., na nivo od 1,25% do 1,50%, u skladu s tržišnim očekivanjima, za šta je glasalo sedam od devet članova *FOMC*-a, dok su dva člana, Evans i Kaškari, glasala za zadržavanje postojećeg raspona referentne kamatne stope. Takođe, nije bilo promena projekcija rasta kamatnih stopa za 2018. i 2019. godinu, prema kojima se očekuju tri odnosno dva povećanja referentne kamatne stope za po 25 b.p., dok je očekivani nivo referentne kamatne stope za 2020. godinu povećan na 3,1% (prethodno: 2,9%), uz nepromenjenu prognozu nivoa referentne kamatne

stope u dugom roku (2,8%). Članovi *FOMC*-a projektuju da će poreska reforma u SAD doprineti ubrzanju privrednog rasta u narednom periodu, ali da ona neće imati dugoročnog uticaja na rast BDP-a. Takođe, za naredni period prognozira se stopa nezaposlenosti niža od prognoze iz septembra, dok su projekcije inflacije bile uglavnom nepromenjene, uz očekivanu stabilizaciju inflacije na nivou oko 2% u srednjem roku.

Evro slabi prema dolaru u drugoj polovini nedelje nakon sastanka ECB-a i konferencije za štampu predsednika ECB-a Marija Dragija. Iako je ECB znatno povećala prognoze privrednog rasta, uz reviziju rasta stope inflacije za 2018. godinu navise za 0,1 p.p., pod uticajem viših cena nafte i hrane, projekcije bazne inflacije za 2017. i 2018. godinu snižene su na 1,0% (prethodno: 1,1%) i 1,1% (prethodno: 1,3%), respektivno, pri čemu se ističe da inflacija u zoni evra tek treba da pokaže znake održivog napretka ka cilju, te da očekuju postepeni rast bazne inflacije u srednjem roku, ali su i dalje potrebni povoljni finansijski uslovi i značajan nivo monetarnih stimulansa. ECB je zadržala kamatne stope na postojećem nivou, dok će program neto kupovine aktive od početka naredne godine biti nastavljen u obimu od 30 milijardi evra mesečno, zaključno sa septembrom 2018. godine, ili nakon toga ukoliko bude potrebno, odnosno dok god ECB ne bude uverena da je inflacija u zoni evra na putu da dostigne ciljani nivo. Takođe, u izveštaju sa sastanka se navodi da ECB očekuje da će kamatne stope ostati na sadašnjem nivou u dužem periodu, odnosno dugo nakon završetka programa kupovine aktive, kao i da je spremna da poveća obim kupovine aktive ili produži njegovo trajanje ako se smanje izgledi da inflacija dostigne cilj.

Na kraju nedelje, vrednost dolara prema evru raste kao posledica usaglašavanja predloga zakona o reformi poreskog sistema u SAD između predstavnika Republikanske stranke u oba doma Kongresa SAD. Predlog podrazumeva smanjenje stope poreza na dobit preduzeća u SAD sa 35% na 21%, dok će poreska stopa na dobit američkih preduzeća akumulirana u inostranstvu biti smanjena na 15,5% za novčana sredstva, odnosno na 8% za manje likvidnu novčanu imovinu, radi stimulisanja vraćanja te dobiti u SAD. U toku prve nedelje izveštajnog perioda, evro je oslabio za 0,20% prema dolaru.

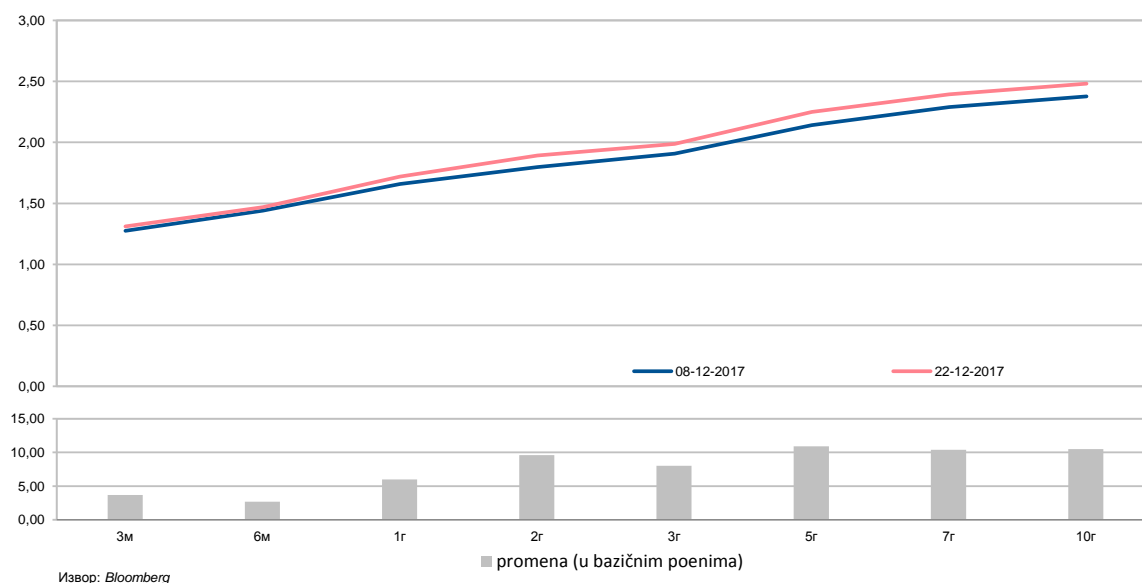
Tokom druge nedelje, na dolar je negativno uticala zabrinutost oko ograničenog uticaja predložene reforme poreskog sistema u SAD na privredni rast. Predlog poreske reforme usvojen je najpre u Senatu SAD, potom i u Predstavničkom domu, a potom ga je potpisao i predsednik SAD Donald Tramp, čime je on dobio snagu zakona. Pred kraj nedelje, evro blago slabi prema dolaru, nakon održavanja parlamentarnih izbora u Kataloniji, na kojima su većinu glasova (70 od ukupno 135) odnele stranke koje se zalažu za nezavisnost Katalonije, dok je stranka koju predvodi bivši predsednik Katalonije Puđdemon osvojila najviše glasova u parlamentu (34). Poslednje dane izveštajnog perioda obeležila je smanjena likvidnost na tržištima, usled predstojećih praznika. Druge nedelje, evro je ojačao za 0,96% prema dolaru, dok je u toku posmatranog dvonedeljnog perioda vrednost evra porasla za 0,76% prema dolaru.

2. Tržište hartija od vrednosti

2.1. Državne obveznice SAD

Kriva prinosa državnih obveznica SAD

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

U toku izveštajnog perioda, prinosi državnih obveznica SAD su povećani duž cele krive. Prinosi dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica povećani su za oko 10 bazičnih poena.

Početkom prve nedelje izveštajnog perioda, prinosi rastu, u iščekivanju sastanka FED-a i objave podataka o inflaciji sredinom nedelje. Na rast prinosa uticala je emisija obveznica Trezora SAD u iznosu od 56 mlrd dolara u prvoj polovini nedelje. Na sastanku koji je završen u sredu, 13. decembra, FED je doneo odluku o povećanju ciljanog raspona referentne kamatne stope za 25 b.p., na nivo od 1,25% do 1,50%, u skladu s tržišnim očekivanjima, za šta je glasalo sedam od devet članova *FOMC*-a s pravom glasa, dok su dva člana (Evans i Kaškari) glasala za zadržavanje postojećeg raspona referentne kamatne stope. U izveštaju sa sastanka navodi se da podaci objavljeni nakon sastanka u novembru ukazuju na dalje jačanje tržišta rada i umereni rast privredne aktivnosti, da potrošnja stanovništva takođe umereno raste, a da je rast poslovnih investicija ubrzan tokom proteklih tromesečja. Pored toga, ističe se da su i ukupna, i bazna inflacija tokom tekuće godine smanjene i nalaze se ispod 2%. Tržišni pokazatelji inflacionih očekivanja i dalje su niski, i nema bitnijih promena inflacionih očekivanja zasnovanih na istraživanjima. Navodi se i prolazni uticaj uragana na privrednu aktivnost, zaposlenost i inflaciju u SAD, ali se očekuje da će, uz postepena prilagođavanja monetarne politike, biti nastavljen umereni rast privredne aktivnosti, da će tržište rada ostati snažno, kao i da će se inflacija stabilizovati na nivou od oko 2% u srednjem roku. Kratkoročni rizici po privrednu aktivnost izgledaju uravnoteženo, ali će *FOMC* nastaviti pažljivo da prati kretanje inflacije, pri čemu očekuju da će ekonomski uslovi omogućiti dalja postepena povećanja referentne kamatne stope. Istovremeno sa objavom izveštaja sa sastanka, objavljene su i projekcije stopa privrednog rasta, inflacije, nezaposlenosti, kao i nivoa referentne kamatne stope za naredni period. Projekcije privrednog rasta povećane su na 2,5% u tekućoj godini (sa 2,4%), na 2,5% (sa 2,1%) u 2018. god., na 2,1% (sa 2,0%) u 2019. god. i na 2,0% (sa 1,8%) u 2020. godini, dok je procena dugoročne stope privrednog rasta zadržana na nivou od 1,8%. Projekcije stopa inflacije i stopa bazne inflacije bile su nepromenjene, izuzev očekivane stope inflacije u tekućoj godini, koja je povećana sa 1,6% na 1,7%. Prognoze stope nezaposlenosti za tekuću i naredne tri godine snižene su za po 0,2 p.p., dok je prognoza dugoročne stope nezaposlenosti ostala na nivou od 4,6%. Članovi *FOMC*-a u proseku i dalje očekuju tri povećanja kamatne stope za po 25 b.p. u toku naredne godine, odnosno dva povećanja u toku 2019. godine, dok je očekivani nivo referentne kamatne stope za 2020. godinu povećan na 3,1% (prethodno:

2,9%), uz nepromenjen očekivani nivo referentne kamatne stope u dugom roku (2,8%). Predsednik FED-a Dženet Jelen istakla je da je većina članova FED-a u svoje prognoze uključila izvestan fiskalni stimulans po osnovu poreskih reformi, ali da i dalje postoji značajna neizvesnost oko makroekonomskih efekata konkretnih mera koje će biti sprovedene. Stopa rasta potrošačkih cena u SAD u novembru je iznosila 0,4% u odnosu na prethodni mesec, u skladu sa očekivanjima, nakon 0,1% u oktobru, pri čemu je ubrzanje inflacije tokom novembra najvećim delom posledica rasta cena energenata za 3,9%. U odnosu na isti mesec prethodne godine, potrošačke cene povećane su za 2,2% (očekivano: 2,2%; prethodno: 2,0%). Stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne cene hrane i energenata, u novembru je iznosila 0,1% u odnosu na prethodni mesec, što je ispod očekivane i prethodno zabeležene stope (0,2%). U odnosu na oktobar prethodne godine porasla je za 1,7% (ispod očekivanja i rasta na kraju prethodnog meseca: 1,8%), usled usporavanja rasta troškova stanovanja i pada cena brojnih usluga (medicinskih usluga, avio-prevoza), kao i pada cena mnogih dobara (odeće, nameštaja i dr.). Prinosi državnih obveznica SAD značajno su smanjeni, nakon objave nešto lošijih podataka o inflaciji, kao i objave izveštaja sa sastanka FED-a i konferencije predsednika FED-a Dženet Jelen koja je potom usledila. U drugoj polovini nedelje, prinosi rastu, nakon objave dobrih ekonomskih podataka u SAD, ali je objava izveštaja sa sastanka ECB-a, u kome se navodi očekivanje da će nastaviti sa ekspanzivnom monetarnom politikom, uprkos povećanim prognozama po pitanju rasta privredne aktivnosti i inflacije u zoni evra, uticala da rast prinosa bude ograničen. Maloprodaja u novembru raste za 0,8% u odnosu na prethodni mesec (očekivano: 0,3%), dok je stopa rasta u oktobru revidirana naviše, sa 0,2% na 0,5%. Rast maloprodaje bez automobila i goriva iznosio je 0,8% (očekivano: 0,4%; u oktobru: 0,4%). Maloprodaja raste u 11 (od ukupno 13) kategorija, a najviše maloprodaja potrošačke elektronike (2,1%), nameštaja (1,2%), garderobe (0,7%), građevinskog materijala (1,2%), kao i goriva za automobile (2,8%), dok je prodaja automobila i delova smanjena za 0,2% u odnosu na oktobar, nakon snažnog rasta u prethodnim mesecima. Kompozitni *PMI* indeks u SAD, prema preliminarnim podacima za decembar, imao je vrednost od 53, nakon 54,5 u prethodnom mesecu. *PMI* indeks usluga bio je na nivou od 52,4, što je ispod očekivanja (54,7) i vrednosti u novembru (54,5). *PMI* indeks proizvodnog sektora iznosio je 55, što je iznad očekivanja (53,9) i vrednosti u prethodnom mesecu (53,9). Iako se beleži smanjenje vrednosti indeksa, vrednosti sva tri pokazatelja ukazuju na nastavak solidnog rasta privredne aktivnosti u SAD u decembru. Industrijska proizvodnja u SAD u novembru je povećana za 0,2% u odnosu na prethodni mesec (očekivano: 0,3%), dok je podatak za oktobar revidiran naviše, sa 0,9% na 1,2%. Proizvodnja prerađivačkog sektora takođe je porasla, za 0,2% u novembru (očekivano: 0,3%), nakon rasta od 1,4% u oktobru. Stopa iskorišćenosti proizvodnih kapaciteta je povećana na 77,1% (očekivano: 77,2%; prethodno: 77,0%). Rast aktivnosti u prerađivačkom sektoru posledica je rasta proizvodnje poslovne (0,5%), vojne (0,7%) i građevinske opreme (0,6%). Takođe, rast industrijske aktivnosti posledica je snažnog rasta rudarske proizvodnje (2,0%), kao i proizvodnje nafte i gasa (3,0%), dok je u komunalnom sektoru proizvodnja opala za 1,9%, usled vremena nešto toplijeg od proseka za novembar.

Tokom druge nedelje izveštajnog perioda, prinosi rastu, usled objave solidnih ekonomskih podataka i napretka u procesu poreske reforme. BDP u SAD, prema konačnoj proceni, povećan je za 3,2% (anualizovano) u trećem tromesečju ove godine, nešto ispod prethodne procene (3,3%), što je najbrži tromesečni rast u poslednje više od dve godine i iznad stope rasta u prethodnom tromesečju (3,1%). Na rast BDP-a nešto sporiji od prethodne procene uticala je revizija rasta privatne potrošnje, sa 2,3% na 2,2%. Kongres SAD usvojio je predlog poreskih propisa, koji podrazumeva smanjenje stope poreza na dobit preduzeća u SAD sa 35% na 21%, dok će poreska stopa za dobit američkih preduzeća akumulirana u inostranstvu biti smanjena na 15,5% za novčana sredstva i 8% za manje likvidnu imovinu, kako bi se stimulisalo vraćanje te dobiti u SAD. Takođe, smanjene su i stope poreza na dohodak građana. Očekuje se da će predsednik Trump potpisati zakone 3. januara 2018. godine. Predsednik FED-a iz San Franciska, Vilijams, izjavio je da očekuje stopu rasta u SAD od 2,25% do 2,5%, dalji pad stope nezaposlenosti na 3,7% do kraja 2018. i njeno zadržavanje ispod 4% u 2019. godini, kao i da će se inflacija ubrzati na 2% ili blago iznad tog nivoa u narednih nekoliko godina. On očekuje tri povećanja referentne kamatne stope u SAD u 2018. i još dva do tri u 2019. godini. Rekao je i da se očekivanja FED-a po pitanju izgleda

ekonomije SAD nisu značajno promenila zbog planirane poreske reforme. Član FED-a Kaškari rekao je da skorašnja povećanja referentne kamatne stope mogu skratiti ciklus ekspanzije privrede SAD i da ponašanje *FOMC*-a ukazuje na to da se inflacija od 2% tretira više kao gornja granica nego kao ciljani nivo. Pokazatelj poslovnih očekivanja u oblasti koje pokriva FED iz Filadelfije u decembru neočekivano raste na 26,2, nasuprot očekivanom padu na 21,0, nakon što je u prethodnom mesecu iznosio 22,7. Indeks očekivanih uslova poslovanja u narednih šest meseci porastao je na 53,5, sa 50,1. Na rast vrednosti pokazatelja uticao je porast optimizma u vezi s paketom poreskih reformi.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

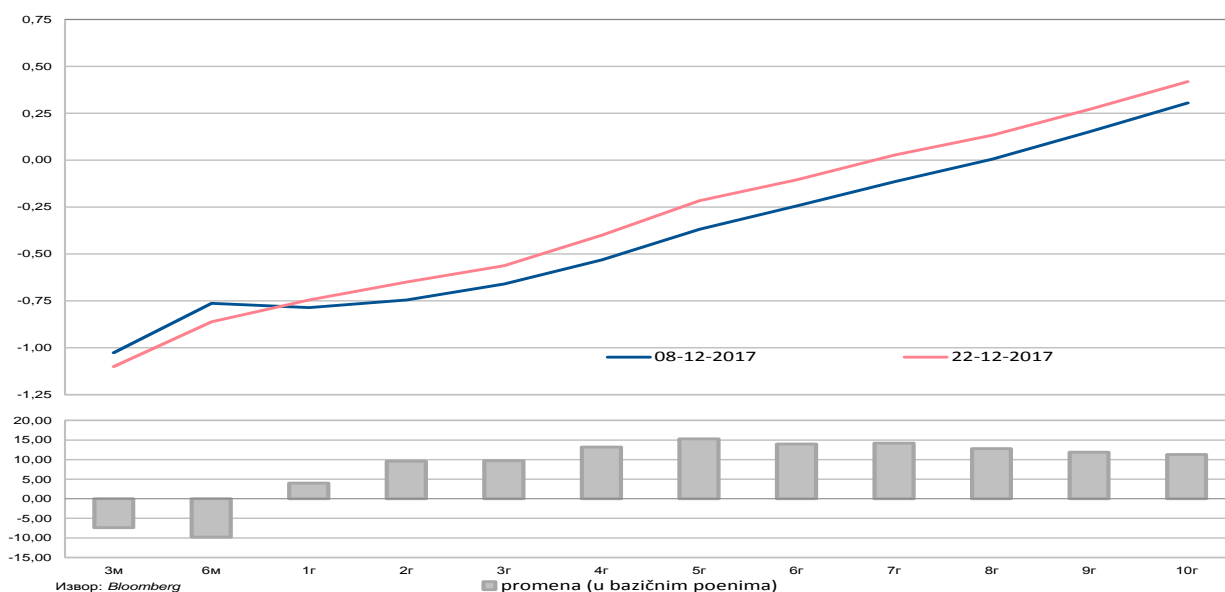
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I Stopa rasta potrošačkih cena, Y/Y (13. 12. 2017)	Nov.	2,2%	2,2%	2,0%
II Stopa rasta maloprodaje, M/M (14. 12. 2017)	Nov.	0,3%	0,8%	0,5%
III Stopa rasta BDP, Y/Y, treća procena, anualizovano (21. 12. 2017)	Q3	3,3%	3,2%	3,3%

Izvor: Bloomberg LP.

2.2. Državne obveznice Nemačke

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke

(na dan, na godišnjem nivou, u %)

Tokom izveštajnog perioda, prinosi nemačkih državnih obveznica su porasli. Prinos desetogodišnje obveznice povećan je sa 0,30% na 0,42%, prinos petogodišnje obveznice povećan je sa -0,37% na -0,22%, dok je prinos dvogodišnje obveznice povećan sa -0,75% na -0,65%. Rast prinosa posledica je dešavanja van zone evra, odnosno pre svega usvajanja poreske reforme u SAD.

Tokom prve nedelje izveštajnog perioda, objavljeni su podaci o *ZEW* i *PMI* indeksu u zoni evra, kao i podatak o industrijskoj proizvodnji. *ZEW* indeks trenutne situacije u Nemačkoj u decembru je povećan na 89,3 (očekivano: 88,7), sa 88,8 iz novembra, dok *ZEW* indeks očekivanja prvi put u poslednja četiri meseca opada, na nivo od 17,4 (očekivano: 18; prethodno: 18,7), pri čemu predsednik *ZEW* instituta Vambah ističe da trenutno stanje neizvesnosti oko formiranja nove vlade u Nemačkoj još uvek nije značajno uticalo na procenu ekonomskih izgleda, ali da finansijski eksperti očekuju negativne efekte tih neizvesnosti, kao i onih u vezi s Bregzitom i reformama unutar EU. Takođe, *ZEW* indeks očekivanja zone

evra u decembru opada na 29,0, s novemabrskih 30,9. Preliminarna vrednost kompozitnog *PMI* indeksa zone evra za decembar bila je 58, što je iznad očekivanja (57,2) i vrednosti u novembru (57,5). *PMI* indeksi proizvodnog (60,6) i uslužnog sektora (56,5) takođe beleže vrednosti iznad očekivanja i nalaze se na visokom nivou, što ukazuje na nastavak snažnog rasta privredne aktivnosti u zoni evra na kraju godine. Industrijska proizvodnja u zoni evra u oktobru je porasla za 0,2% (očekivano: 0,0%; prethodno: -0,5%), dok je u odnosu na isti period prethodne godine porasla za 3,7% (očekivano: 3,2%; prethodno: 3,4%).

Na sastanku koji je održan u četvrtak, 14. decembra, ECB je odlučila da kamratne stope zadrži na istom nivou, dok će se program kupovine aktive od početka naredne godine nastaviti uz mesečni obim neto kupovine u vrednosti od 30 milijardi evra u narednih devet meseci ili i nakon toga ako bude potrebno, odnosno dok ECB ne bude uverena da je inflacija u zoni evra na putu da dostigne ciljani nivo. Takođe, u izveštaju sa sastanka navodi se da ECB očekuje da će kamratne stope ostati na sadašnjem nivou u dužem periodu, odnosno dugo nakon završetka programa kupovine aktive, kao i da je ECB spremna da poveća obim kupovine aktive ili trajanje finansijskih instrumenata ukoliko se smanje izgledi da inflacija dostigne ciljani nivo. Prognoze privrednog rasta u zoni evra značajno su povećane, na 2,4% u ovoj (sa 2,2% prema prethodnoj proceni iz septembra), 2,3% u 2018. godini (sa 1,8%), 1,9% u 2019. godini (sa 1,7%). Sa druge strane, prognoze rasta bazne inflacije smanjene su na 1,0% (sa 1,1%) za ovu godinu, odnosno na 1,1% za 2018. godinu (sa 1,3%), ali se nakon toga očekuje njeno ubrzanje na 1,5% u 2019. i 1,8% u 2020. godini. Nakon objave izveštaja sa sastanka i konferencije za štampu Marija Dragija nakon sastanka, koji ukazuju na to da ECB namerava da nastavi sa vrlo ekspanzivnom monetarnom politikom, prinosi državnih obveznica u zoni evra su smanjeni.

Tokom druge nedelje izveštajnog perioda, objavljeni su podaci o *IFO* indeksu, kao i finalni podaci o inflaciji u zoni evra. *IFO* indeks poslovne klime u Nemačkoj u decembru je smanjen na 117,2 (očekivano: 117,5), dok je podatak za novembar revidiran blago naviše, na 117,6, što je istorijski najviša vrednost indeksa. Komponenta indeksa koja se odnosi na procenu trenutne situacije u decembru ima vrednost od 125,4, što je nešto iznad oktobarske vrednosti (124,5) i očekivanja (124,7), dok je komponenta indeksa koja se odnosi na očekivanja u narednih šest meseci smanjena na 109,5 (očekivano: 110,7; prethodno: 111,0). Iako je blago opala, vrednost indeksa ukazuje na veoma visok nivo optimizma u najvećoj evropskoj privredi i na nastavak rasta privredne aktivnosti u Nemačkoj u četvrtom tromesečju. Inflacija u zoni evra, prema konačnim podacima za novembar, iznosi 1,5% u odnosu na isti mesec prethodne godine, dok bazna inflacija iznosi 0,9%. Oba podatka bila su u skladu s preliminarnom procenom. U odnosu na oktobar, stopa rasta potrošačkih cena iznosi 0,1%. Inflacija je blago ubrzana u odnosu na kraj oktobra (kada je stopa bila 1,4%), ali pre svega kao posledica rasta cena energenata i ne ukazuje na rast inflatornih pritisaka u zoni evra.

Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zemalja Evropske monetarne unije

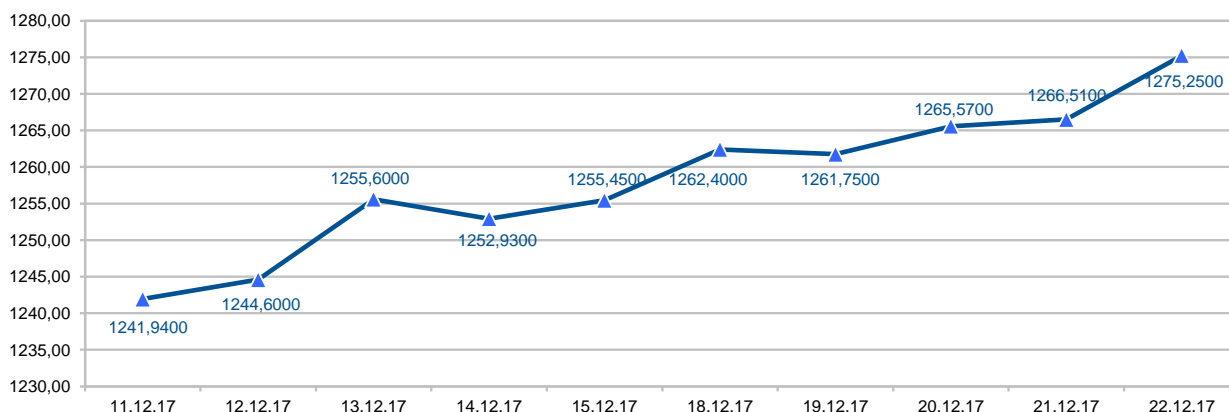
	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
I <i>ZEW</i> indeks očekivanja u zoni evra (12. 12. 2017)	Dec.	–	29,0	30,9
II <i>PMI</i> kompozitni indeks u zoni evra (14. 12. 2017)	Dec.	57,2	58,0	57,5
III Poverenje potrošača u zoni evra, preliminarno (21. 12. 2017)	Dec.	0,2	0,5	0,0

Izvor: Bloomberg L.P.

3. Zlato

Zlato

(dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg LP

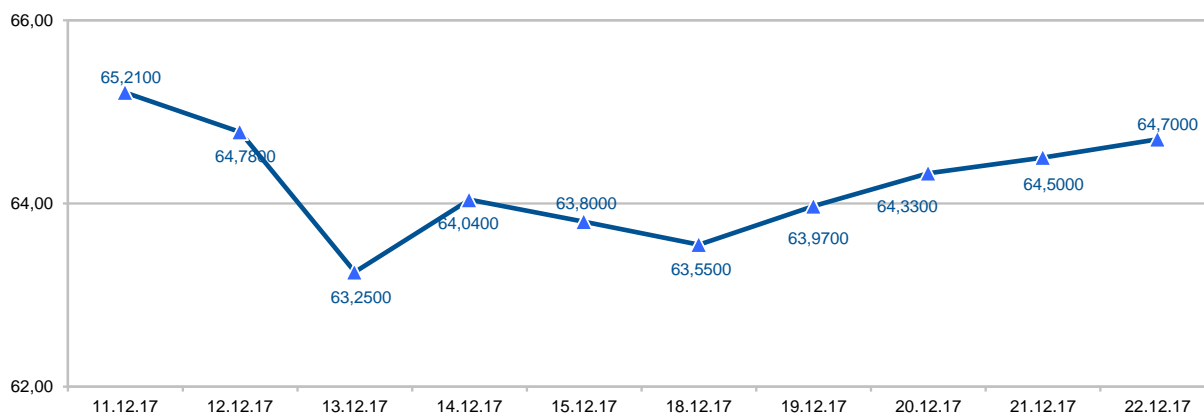
Na početku prve nedelje, cena zlata opada, pred očekivano povećanje referentne kamatne stope u SAD, ali je cena zlata porasla sredinom nedelje, uporedo sa slabljenjem dolara, pod uticajem bazne inflacije u SAD, koja je bila niže od očekivane stope, kao i nakon što je na sastanku FED-a završenom 13. decembra ciljani raspon referentne kamatne stope povećan za 25 b.p., ali uz nepromenjene prognoze referentne kamatne stope za 2018. i 2019. godinu, kao i nepromenjenu prognozu nivoa referentne kamatne stope u dugom roku (2,8%). Rast maloprodaje u SAD brži od očekivanog tokom novembra, kao i objava dobrih podataka s tržišta rada SAD, negativno su se odrazili na cenu zlata u nastavku nedelje, da bi se na kraju nedelje cena ponovo u izvesnoj meri oporavila. U toku prvog dela izveštajnog perioda, cena zlata porasla je za 0,56%.

Neizvesnost oko uticaja reforme poreskog sistema u SAD na privredni rast oslabila je dolar početkom druge nedelje, što je doprinelo rastu tražnje za zlatom i nastavku rasta cene s kraja prethodne nedelje. Već sutradan, na cenu zlata negativno je uticala objava dobrih novembarskih podataka s tržišta nekretnina SAD i viših prinosa državnih obveznica SAD, na koje se pozitivno odrazilo usvajanje predloga reforme poreskih propisa u oba doma Kongresa SAD. Do kraja nedelje, cena zlata raste, te je u toku drugog dela izveštajnog perioda povećana za 1,58%, odnosno za 2,14% u toku posmatranog dvonedeljnog perioda.

4. Nafta

Dated Brent OIL

(dnevni podaci, USD po barelu)

Izvor: Bloomberg LP

Na početku izveštajnog perioda, cena nafte raste pod uticajem kvara na naftovodu u Severnom moru, kojim se transportuje 450.000 barela nafte dnevno. Usled nastojanja investitora da ostvare profit po osnovu rasta cene na najviši nivo u poslednje dve godine, u nastavku nedelje cena opada. Dalji izraženiji pad cene usledio je nakon objave izveštaja koji je pokazao da je, nasuprot padu zaliha sirove nafte u SAD, tokom protekle nedelje zaliha benzina porasla više od očekivanja, kao i proizvodnja nafte u SAD, i to na rekordno visok nivo. Cenu nafte je i u drugoj polovini nedelje podržalo zatvaranje naftovoda u Severnom moru i neizvesnost oko toga koliko će vremena biti potrebno za njegovu popravku, kao i smanjenje proizvodnje nafte predvođeno *OPEC*-om, te je u toku prvog dela izveštajnog perioda cena porasla za 0,20%.

Cena nafte je i u toku druge nedelje porasla za 1,41%, te je u toku posmatranog dvonedeljnog perioda cena ukupno porasla za 1,62%. Na rast cene ponovo su pozitivno uticali prekid rada jednog od glavnih naftovoda u Severnom moru, proizvodno smanjenje po osnovu sporazuma između *OPEC*-a i drugih vodećih proizvođača nafte, kao i očekivano smanjenje zaliha sirove nafte u SAD petu nedelju zaredom. Podaci objavljeni sredinom nedelje pokazali su da je pad zaliha sirove nafte tokom protekle nedelje iznosio 6,5 mln barela, što je više od očekivanja, dok su zalihe benzina porasle za 1,2 mln barela, što je ispod očekivanog rasta, te je podržan dalji rast cene nafte. Na cenu se takođe pozitivno odrazila vest o tome da članice *OPEC*-a i drugih proizvođača rade na planovima postepenog izlaska iz sporazuma o smanjenju proizvodnje, što je povećalo očekivanja da će biti izbegnut nagli skok ponude nafte sredinom godine.